

Herschendsgaveæble.

Littr. o. Syn.: Gartner-Tidende 1912, S. 26. »Haven« 1912, S. 99. Wøldikes Optegnelser S. 600: Herskindsgave Frøæble.

Hjem og Historie: Såvidt vides er det afdøde Handelsgartner Bøgh i Horsens, som også har gjort opmærksom på og fremdraget dette fortræffelige Æble. Der er vel næppe Tvivl om, at Æblet er kommen frem af Frø ved den jyske Herregård, efter hvilken det bærer Navn. Det dyrkes vistnok hyppigst her i Landet under Navnet »Herschendsgave eller Herskindsgave Frøæble«, jeg har dog tilladt mig at forkorte Navnet til ovenstående. Skulde Æblet have et Tilnavn, burde det være Pigeon, da Sorten er en ægte Pigeon, rimeligvis falden efter Hvid Vinter Pigeon, men Tilnavnet er dog overflødig. — Blandt andre kendte Sorter ligner foreliggende mest Broholmsæblet og den tyske Nathusius' Pigeon, men Træet er langt mere hårdført end den fynske Sort, om end Frugten næppe er så fin som denne; den tyske er smukkere men Smagen er langt fra så god. Sorten må som indfødt Jyde særlig anbefales for jyske Forhold, hvormed dog ikke skal være sagt, at den ikke bør anbefales for Øerne, tværtimod, den kan anbefales overalt.

Beskrivelse af Frugten: — Størrelse: middelstor, i bedste Udvikling 65 mm bred, 70 mm høj. — Form: varierer en Del, er dog normalt højbygget, men snart er den valseformet konisk, snart næsten rundt ægformet, ofte også mere lavt bygget; Bugen sidder altid hen mod Stilken, ofte i en *ud*præget Grad; den ene Side stærkere udviklet. — Bæger: lukket eller halvåbent, Bladene fint hårede eller fint fildede, ofte tilligemed Hulens nærmeste Del, indadbøjede med lidt udadgående Spidser; Hulen flad eller middeldyb, snæver; Ribber indenfor Hulens Rand små, skarpe, ned over Frugten bredere, én eller to trænger sig dog ofte frem og har ofte en fin skarp Søm, som ikke sjældent kan forfølges helt ned over Frugten, Tværnsnit rundt. — Stilk: kort, kraftig til tyk, hvidlig grøn, tæt dunet; Hulen middeldyb, vid, rustfri, har ofte en lille flad Svulst. — Hud: mat hvidlig grøn, senere gulgrøn eller strågul, Solsiden er fuld af tætsiddende, kortere og længere, smallere og bredere Striber samt Stænk, som først har en mørk, mat rød Farve, der ved fuld Modenhed bliver mere livlig og smuk; ofte løber disse Striber helt sammen; Punkter spredte, mørkebrune. Lugt svag. — Kærnehus: middelstort, højt løgformet eller næsten ovalt, Aksen snart omtrent lukket, snart også middelvid. Rum tilspidsede eller but tilspidsede mod begge Ender, åbner sig spatelformigt men er ofte næsten lukkede, Vægge sprængte, Kærner små, violetrune; Kærnehuset er ofte uregelmæssigt, idet enkelte Rum kan være helt lukkede, andre helt åbne, ligesom det også kan være firdelt. — Bægerrør: en ofte dybtgående Tragt med mere eller mindre snæver Kanal, Tråde højtstillede. Griffel halvklovvet, håret i Delingsstedet. — Kød: tæt, hvidt med svagt grønligt Skær, meget saftfuldt, sødt vinagtigt med god pigeonagtig Bismag. — Modningstid: November - Januar, ofte længere, må ikke plukkes for tidligt, da Æblet ellers er tilbøjeligt til at rynke lidt. — Værd: er en fin og god Pigeon men næppe så smuk som mange andre.

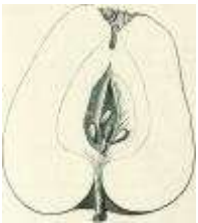

Fig. 79. Herschendsgaveæble.

Træet er meget hårdført og vokser ret kraftigt. — Årsskud: kraftige, knæede, violetrødlige med fine langagtige Barkporer. — Bladknopper: butte, tilliggende, brune, lidt dunede. — Blade: ægformede med langt udløbende Spids, fint og skarpt dobbelt savtakkede, frisk grønne med dunet Underside; Bladstilke lange, tynde med flad Fure, rødlig. — Frugtknopper; store, violetrune, dunede, Knopskællene slutter ikke.

Frugtbarheden er stor og tidligt indtrædende; Frugtudynding næsten altid nødvendig.

Sorten passer for alle Former og begge Underlag, som Dværgtræ især for Buskform, men efter mine mangeårige Erfaringer bør Halvstammen foretrækkes, da Frugten herpå bliver både større og bedre udviklet.